

Podział kurnika na sekcje w celu zminimalizowania stresu podczas ubiórek

Autor: A. Kleiber (ANSES)

Wczesny podział kurnika w celu zmniejszenia stresu podczas ubiórek

Podział kurnika na dwie części od początku cyklu produkcyjnego to praktyka prewencyjna mająca na celu zmniejszenie stresu podczas ubiórek i poprawę ogólnego dobrostanu ptaków. Dzięki instalacji tymczasowych lub regulowanych przegród wewnątrz kurnika, ptaki przeznaczone do pierwszej ubiórki można oddzielić od tych, które pozostają do w kurniku do końca cyklu. Pozwala to na ukierunkowane zmniejszanie zadawania paszy dla ptaków przeznaczonych od odłapania, przy jednoczesnym utrzymaniu dostępu do paszy i wody dla reszty stada.

Należy podkreślić, że standardy dobrostanu zalecają ograniczenie dostępu do paszy na 5–8 godzin przed ubiórką i stały dostęp do wody.

Rycina 1. Podłużna przegroda umożliwiająca samcom pobieranie paszy podczas wyłapywania samic

Praktyka ta minimalizuje niepotrzebne zakłócanie spokoju ptaków i ich stres, co przyczynia się do uzyskania korzystniejszych efektów fizjologicznych i behawioralnych. Ponadto takie podejście może pomóc w utrzymaniu stabilnych warunków środowiskowych oraz ograniczyć przejawy zachowań związanych z rywalizacją między ptakami.

Utrzymywanie brojlerów rozdzielonych ze względu na płć we Francji

We Francji, mimo że większość kurcząt brojlerów jest utrzymywana jako stada mieszane, niektórzy właściciele ferm stosują rozdzielanie ze względu na płć, umieszczając samce i samice w dwóch różnych częściach kurnika. Taki układ chowu brojlerów wymaga niezależnych linii paszowych i poidel dla każdej grupy ptaków, dostosowanych do ich różnego tempa wzrostu i potrzeb żywieniowych. Ułatwia to ponadto zarządzanie stadem w przypadku ubiórki (ryc. 1.). Badania potwierdzają, że rozdzielanie ptaków według płci może poprawić jednolitość partii i zmniejszyć stres w sytuacji próby dominacji samców nad samicami podczas poboru paszy, co jest ważnym aspektem dobrostanu w chowie kurcząt brojlerów wysokiej obsadzie (England i in., 2023). Chociaż dokładne dane krajowe dotyczące stad kurcząt brojlerów z podziałem płci są ograniczone, szeroko pojęta branża drobiarska we Francji coraz częściej stosuje techniki określania płci (np. już w trakcie rozwoju embrionalnego), aby sprostać wyzwaniom etycznym i organizacyjnym, co wynika ze zmian regulacji prawnych, takich jak wprowadzony w 2023 r. zakaz uboju piskląt płci męskiej w stadach niosek.

Podział kurnika na sekcje w celu zminimalizowania stresu podczas ubiórek

Korzyści płynące z rozdzielenia ptaków według płci: studium przypadku właściciela fermy (Réussir Volailles)

Rozdzielenie kurcząt brojlerów płci męskiej i żeńskiej na odrębne sekcje od samego początku cyklu produkcyjnego przynosi liczne korzyści zarówno pod względem wydajności, jak i dobrostanu zwierząt. Na fermie SCEA Garnier dwie hale o powierzchni 3000 m² (25 × 120 m) są podzielone wzdłuż, a nie – jak to zwykle bywa – w poprzek, na strefy dla kur i kogutów. Takie rozwiązanie pozwala na ukierunkowane zarządzanie żywieniem, np. przed ubiórką można kurom ograniczyć dostęp do paszy, podczas gdy koguty nadal mają dostęp do paszy, co redukuje poziom stresu i pozwala utrzymać tempo wzrostu. Producent odnotował nawet 100 g dodatkowego przyrostu masy ciała u samców. Po usunięciu samic, samce mogą szybko rozprzestrzenić się na całej powierzchni kurnika, co poprawia wykorzystanie przestrzeni i zmniejsza przejawy rywalizacji. Zastosowana przegroda ma 50 cm wysokości, jest regulowana i wyposażona w system wentylacji zapewniający cyrkulację powietrza, co gwarantuje utrzymanie korzystnego mikroklimatu. Z punktu widzenia dobrostanu praktyka ta minimalizuje stres związany z ograniczeniem dostępu do paszy, obsługą i obsadą, jest zgodna z podwyższonymi standardami dobrostanu i wymaganiami łańcucha dostaw. Zmniejsza również ryzyko związane z agresywnymi zachowaniami ptaków lub nierównomiernym wzrostem. Ponadto, jak wspomniano wcześniej, badania wskazują, że separacja ptaków według płci może poprawić wyrównanie stada, zoptymalizować przyswajanie składników odżywczych i ułatwić przestrzeganie norm prawnych lub certyfikacyjnych w zakresie dobrostanu zwierząt, co czyni ją praktyczną i skuteczną strategią w chowie kurcząt brojlerów w warunkach zwiększonej obsady.

Dodatkowy atut: „Étiquette Bien-Être Animal”

„Étiquette Bien-Être Animal” to dobrowolny francuski znak dobrostanu zwierząt, opracowany w 2017 roku przez organizacje pozarządowe, producentów i sprzedawców detalicznych w celu zaspokojenia potrzeb konsumentów w zakresie przejrzystości informacji dotyczących dobrostanu zwierząt. Umożliwia on ocenę kurcząt brojlerów od momentu wylęgu do momentu uboju w skali od A do E i w pełni spełnia wymogi UE (DOC.2021.07202: Wnioski podgrupy ds. znakowania dobrostanu zwierząt, działającej w ramach unijnej platformy ds. dobrostanu zwierząt – EU Animal Welfare Platform). Aby osiągnąć wyższy poziom dobrostanu, całkowite ograniczenie dostępu do paszy przed wyłapywaniem musi być ograniczone do 5–8 godzin, ale ptaki muszą mieć stały dostęp do wody do momentu rozpoczęcia wyłapywania. Wdrożenie dobrej praktyki, polegającej na podziale kurnika na dwie sekcje od samego początku, wspiera zatem te wymagania, umożliwiając ukierunkowane ograniczenie paszy tylko dla ptaków przeznaczonych do odłapania, zmniejszając stres podczas ubiórki, utrzymując nieograniczony dostęp do wody dla pozostałego stada i przyczyniając się do uzyskania wyższych ocen dobrostanu w ramach certyfikatu.

Kwestie wymagające uwagi

- Obecnie niewiele gospodarstw decyduje się dobrowolny podział ptaków według płci.
- Wymaga to podziału linii paszowych i zaopatrzenia w wodę na dwie niezależne sekcje.
- Zwiększa to złożoność zarządzania kurnikiem i infrastrukturą.
- Aby uniknąć zakłóceń, niezbędna jest odpowiednia konserwacja i monitorowanie obu sekcji.
- Szkolenia personelu mają kluczowe znaczenie dla skutecznego zarządzania oddzielnymi grupami ptaków i utrzymania standardów dobrostanu.

England, A., Gharib-Naseri, K., Kheravii, S. K., & Wu, S.-B. (2023). Influence of sex and rearing method on performance and flock uniformity in broilers—Implications for research settings. *Animal Nutrition*, 12, 276-283. <https://doi.org/10.1016/j.aninu.2022.12.003>

Poulet de chair : Une séparation longitudinale des zones mâle et femelle | *Réussir volailles*. (2021, avril 1). <https://www.reussir.fr/volailles/une-separation-longitudinale-des-zones-males-et-femelles>
<https://www.etiquettebienetreanimal.fr/>

Data publikacji: 05-04-2026

Tłumaczenie na podstawie Version 1 EN

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation Programme under Grant Agreement No101060979. It reflects only the authors view. The European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

twitter.com/broilernet

[linkedin.com/company/broilernet](https://www.linkedin.com/company/broilernet)

[youtube.com/@broilernet](https://www.youtube.com/@broilernet)

[BroilerNet.eu](https://www.broilernet.eu)

